

Sygn. akt I ACa 1214/11

Sygn. akt I ACa 1214/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Edyta Mroczek

Sędzia SA Edyta Jefimko (spr.)

Sędzia SA Ewa Kaniok

Protokolant st. sekr. sąd. Joanna Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 5 lipca 2012 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. O.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 29 lipca 2011 r.

sygn. akt XXIV C 629/10

1. oddala apelację;

2. zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz M. O. kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

W sytuacji niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania wierzycielowi służy w pierwszej kolejności roszczenie o wykonanie zobowiązania w naturze, zgodnie z zasadą realnego wykonania zobowiązania. Tak długo więc, jak strony łączy więź zobowiązaniowa, a świadczenie jest możliwe do spełnienia – wierzycielowi przysługuje przede wszystkim roszczenie o spełnienie świadczenia przez dłużnika zgodnie z treścią zobowiązania, przy czym może on także celem wymuszenia wykonania zobowiązania skorzystać z drogi sądowej, jak również może dochodzić swoich roszczeń w postępowaniu egzekucyjnym. Zakres przewidzianego w art. 471 k.c. roszczenia odszkodowawczego nie obejmuje umówionego świadczenia, jeżeli może być skutecznie dochodzone, a przypadek taki zachodzi z pewnością, gdy przedmiotem świadczenia jest określona w umowie, ustawie, zasadach współżycia społecznego i ustalonych zwyczajach suma pieniężna. Dopiero gdy uzyskanie świadczenia na drodze przymusu będzie niemożliwe, a jednocześnie nie zajdą jakiegokolwiek przyczyny, określone prawem, skutkujące wygaśnięciem

zobowiązania – wówczas naruszenie zobowiązania uprawniało będzie wierzyciela do żądania naprawienia szkody.

I ACa 1214/11

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 29 lipca 2011 r. wydanym w sprawie z powództwa M. O. skierowanego przeciwko (...) Sp. z o.o. w W. o zapłatę - Sąd Okręgowy w Warszawie

1. zasądził od (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz M. O. kwotę 50.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 13 stycznia 2008 r. do dnia zapłaty;

2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

3. ustalił, że koszty procesu obciążają (...) Sp. z o.o. w W., pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Powyższy wyrok Sąd Okręgowy wydał na podstawie następujących ustaleń faktycznych i wniosków.

W dniu 25 maja 2006 r. (...) Sp. z o.o. w W. i M. O. zawarli umowę nr (...) na podstawie której powód zobowiązał się do napisania osobiście i dostarczenia w terminie do dnia 31 grudnia 2006 r. w trzech egzemplarzach maszynopisu i na dyskiecie komputerowej z zapisem w systemie Windows/Word scenariusza oraz dialogów do filmu fabularnego pod tytułem "P. w. P.". Przedmiotem umowy było przeniesienie na zamawiającego autorskich praw majątkowych do dzieła w zakresie umożliwiającym wyprodukowanie utworu audiowizualnego z wykorzystaniem scenariusza i dialogów oraz swobodną i nieograniczoną ich eksploatacją na wszelkich, wymienionych w umowie i w art. 50 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity Dz.U. z 2006 r., Nr 90, poz. 631 z późn.zm. – dalej powoływana jako pr. aut.) polach eksploatacji. Strony umowy uzgodniły, że zamawiający producent będzie uprawniony do powiadomienia autora scenariusza w terminie jednego miesiąca od dostarczenia scenariusza i dialogów o ich przyjęciu bądź odrzuceniu, a także do domagania się od autora wprowadzenia określonych zmian, poprawek, uzupełnień i/lub eliminacji, które ten będzie zobowiązany wprowadzić w terminie 25 dni od daty przekazania przez zamawiającego żądania w tym przedmiocie. Strony uzgodniły, iż w przypadku, gdyby zamawiający nie przedstawił w terminie miesiąca od dostarczenia scenariusza i dialogów zastrzeżeń i/lub żądania wprowadzenia zmian, poprawek i/lub uzupełnień, będzie to oznaczać, że dostarczony scenariusz i dialogi zostały przyjęte przez zamawiającego bez zastrzeżeń. W umowie ustalone zostało należne powodowi wynagrodzenie za napisanie i dostarczenie zamawiającemu scenariusza w wysokości 50.000 zł. Kwota ta stanowić miała zapłatę także za zgodę autora na wyprodukowanie filmu fabularnego z wykorzystaniem dostarczonego scenariusza i dialogów, przeniesienie na producenta autorskich praw majątkowych oraz udzielenie objętych umową zezwoleń, w tym zezwolenia na wykonywanie autorskich praw do utworów zależnych. Wynagrodzenie miało być płatne w ratach: pierwsza rata w wysokości 2.500 zł - po podpisaniu umowy, druga rata w wysokości 7.500 zł - po złożeniu pierwszej wersji scenariusza, trzecia rata w wysokości 30.000 zł - po złożeniu drugiej wersji scenariusza, a czwarta rata w wysokości 10.000 zł - po przyjęciu scenariusza przez producenta (w tym napisanie 3 kolejnych wersji, zgodnie z uwagami producenta). Każda z rat miała być wypłacana w terminie 14 dni od daty spełnienia przez powoda warunku wypłaty danej raty wynagrodzenia. Strony ustaliły, że wszelkie zmiany umowy wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności. Po podpisaniu umowy H. R. - prezes zarządu pozwanej spółki - doszedł do wniosku, że w celu zmniejszenia ryzyka finansowego związanego z realizacją tego projektu należy włączyć do niego Polski Instytut Sztuki Filmowej (PISF). Przygotował projekt aneksu do umowy i przedstawił go powodowi. W dniu 30 maja 2006 r. strony podpisały aneks do umowy z dnia 25 maja 2006 r., przyjmując że warunkiem jej realizacji oraz wypłacenia powodowi umówionego wynagrodzenia będzie uzyskanie przez pozwaną spółkę "dotacji na development tego projektu" z PISF. Ustalono również, że w przypadku negatywnej decyzji PISF umowa ulegnie automatycznie rozwiązaniu. Projekt filmu "P. w. P." został zgłoszony przez (...) Sp. z o.o. do PISF celem otrzymania dofinansowania

na jego przeprowadzenie i uzyskał pozytywną ocenę ekspertów tej instytucji. Decyzją z dnia 1 czerwca 2006 r., Dyrektor PISF przyznał wnioskowaną przez producenta dotację na development projektu w kwocie 80.000 zł, jednak pozwana spółka nie zawarła umowy na dofinansowanie projektu, o której mowa w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 27 października 2005 r. w sprawie udzielania przez Polski Instytut Sztuki Filmowej dofinansowania przedsięwzięć z zakresu kinematografii, niezbędnej do wypłacenia dotacji. W dniu 24 października 2006 r., M. O. dostarczył (...) Sp. z o.o. w W. pierwszą wersję scenariusza filmu fabularnego pt. "P. w. P.". W terminie jednego miesiąca od tej daty producent nie złożył powodowi żadnego oświadczenia w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia scenariusza ani też nie zażądał od niego wprowadzenia jakichkolwiek zmian, poprawek, uzupełnień lub eliminacji. Po sporządzeniu i złożeniu (...) Sp. z o.o. w W. pierwszej wersji scenariusza M. O. nadal pracował nad scenariuszem, tworząc dalsze jego wersje. W dniu 6 lutego 2007 r. powód przesłał pozwanej spółce drogą elektroniczną kolejną wersję scenariusza. Także i w tym okresie działania powoda nie spotkały się z żadną odpowiedzią ze strony producenta.

Brak reakcji ze strony pozwanego spowodowany był poważną chorobą prezesa zarządu spółki - (...) Sp. z o.o. - H. R., który blisko 50 dni, do grudnia 2006 r., przebywał w szpitalu, a następnie został poddany długotrwałej rekonwalescencji. Drugim członkiem zarządu spółki była wówczas żona H. A. R., która w czasie choroby męża sprawowała nad nim opiekę. W ramach zarządu spółki jego członkowie mieli ustalony przez siebie podział zadań. H. R. zajmował się produkcją filmową, w tym sprawami związanymi z realizacją umów z autorami scenariuszy i podejmował wszelkie decyzje w tym zakresie, a A. R. zajmowała się sprawami księgowymi i pełniła funkcję administratora na etapie realizacji kolejnych projektów. W czasie choroby prezesa decyzje w sprawach objętych zakresem jego kompetencji nie były podejmowane; dotyczyło to również projektu „P. w. P.". Mając świadomość choroby prezesa zarządu spółki - (...) Sp. z o.o. powód nie formułował w tym okresie żądań finansowych związanych z łączącą strony umową. W lutym lub marcu 2007 r. H. R. poinformował telefonicznie powoda, że ze względu na swój stan zdrowia spółka nie może kontynuować projektu. Z uwagi na fakt, iż M. O. zależało na produkcji filmu na podstawie przygotowanego scenariusza, czemu pozwana spółka nie zamierzała się sprzeciwiać, strony podjęły rozmowy w sprawie przekazania projektu innemu producentowi - (...) Sp. z o.o. w W. Pismem z dnia 2 kwietnia 2007 r. (...) Sp. z o.o. w W. zwróciła się do - (...) Sp. z o.o. Sp. i z o.o. w W. z propozycją przejęcia od niej tego projektu do dalszej realizacji. Spółka (...) zaakceptowała propozycję, o czym pismem z dnia 17 kwietnia 2007 r. poinformowała również PISF. W piśmie tym występujący w imieniu spółki H. R. wskazał, że jest zmuszony do rezygnacji z developmentu i produkcji filmu fabularnego pt.: "P. w. P." z powodu długotrwałej choroby. W dniu 11 maja 2007 r. (...) Sp. z o.o. w W. wystąpiła do PISF o wyrażenie zgody na przejęcie od pozwanego praw do scenariusza filmu fabularnego pt.: "P. w. P.". Wobec uzyskania zgody, w dniu 7 sierpnia 2007 r., spółki - (...) i (...) Sp. z o.o. oraz PISF zawarli umowę cesji, na mocy której pozwany przeniósł na (...) Sp. z o.o. w W. wszystkie przysługujące jej prawa i obowiązki wynikające z decyzji Dyrektora PISF z dnia 1 czerwca 2006 r. w sprawie przyznania dotacji w kwocie 80.000 zł na dofinansowanie developmentu projektu filmowego pt.: "P. w. P.", (...) Sp. z o.o. w W. wymienione prawa i obowiązki przyjęła, na co PISF wyraził zgodę. M. O. nie był stroną umowy cesji i nie uczestniczył w ustalaniu sposobu i warunków przejęcia projektu. O zawarciu i treści umowy dowiedział się dopiero kilka miesięcy później. Powód nie zawarł ze (...) Sp. z o.o. w W. umowy określającej warunki współpracy nad projektem będącym przedmiotem umowy cesji. Nie prowadził też dalszych merytorycznych prac nad nim i nie przekazywał tej spółce kolejnych wersji scenariusza. Pismem złożonym w dniu 24 stycznia 2008 r., (...) Spółka z o.o. poinformowała PISF, iż wycofuje się z umowy cesji zawartej w dniu 7 sierpnia 2008 r. Jako przyczynę podjętej decyzji podała brak możliwości dojścia do porozumienia ze scenarzystą i przyszłym reżyserem - M. O. PISF nie udzielił dofinansowania projektu "P. w. P." w postaci dotacji poprzez zawarcie umowy cywilnoprawnej. Żadna ze stron umowy z dnia 25 maja 2006 r. nie złożyła kontrahentowi pisemnego oświadczenia w przedmiocie odstąpienia od niej. Powód nie otrzymał wynagrodzenia określonego w umowie. M. O., po skierowaniu na drogę postępowania sądowego pozwu przeciwko (...) Sp. z o.o., w styczniu 2008 r., podjął działania mające na celu zrealizowanie filmu „P. w. P." na podstawie przygotowanego przez siebie scenariusza. Starał się m.in. o uzyskanie dotacji z PISF, podpisał także w dniu 19 stycznia 2009 r. umowę z K. O. jako potencjalnym producentem. Na skutek interwencji H. R., twierdzącego, że kierowana przez niego spółka nabyła autorskie prawa majątkowe do projektu „P. w. P.", PISF - pismem z dnia 14 kwietnia 2010 r. - zażądał od powoda wyjaśnień w tej sprawie. W odpowiedzi z dnia 26 kwietnia 2010 r. powód poinformował Instytut, że pozwana spółka nie wywiązała się względem niego z obowiązku zapłaty wynagrodzenia, zarówno za scenariusz do filmu „P. w. P.", jak i scenariusz do innego filmu pt. „N.". Wyjaśnił, że jego intencją jest

doprowadzenie do realizacji pierwszego z wymienionych projektów i dlatego, po wycofaniu się spółki (...) zawarł w dniu 19 stycznia 2009 r. umowę z innym producentem - K. D. Q.. Potwierdzeniem braku praw autorskich strony pozwanej do scenariusza miało być oświadczenie o rozwiązaniu umowy z dnia 25 maja 2006 r. złożone przez H. R. w toku niniejszego procesu oraz pisemna rezygnacja z realizacji projektu przesłana przez niego do PISF.

Podstawą poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych były dowody z dokumentów, ich odpisów i kserokopii, a także wyjaśnienia stron, przyznających określone fakty. Za nieudowodnione zostało uznane twierdzenie H. R., że działając w imieniu pozwanej spółki odrzucił on pierwszą wersję scenariusza. Nastąpić to miało w formie ustnej (przez telefon) i po terminie przewidzianym w umowie, co czyniłoby takie oświadczenie bezskutecznym. Wiarygodność, iż takie oświadczenie rzeczywiście zostało złożone, podważa również treść podpisanego przez prezesa zarządu (...) Sp. z o.o. pisma skierowanego do PISF, w którym jako przyczynę odstąpienia od realizacji projektu wskazano wyłącznie chorobę H. R..

Sąd Okręgowy uznał powództwo M. O. skierowane przeciwko (...) Sp. z o.o. w W. o zasądzenie kwoty 50.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami: od kwoty 2.500 złotych - od dnia 8 czerwca 2006 r. do dnia zapłaty, od kwoty 7.500 złotych - od dnia 7 listopada 2006 r. do dnia zapłaty, od kwoty 30.000 złotych - od dnia 20 lutego 2007 r. do dnia zapłaty, od kwoty 10.000 złotych - od dnia 20 lutego 2007 r. do dnia zapłaty tytułem wynagrodzenia za wykonanie umowy z dnia 25 maja 2006 r. za częściowo uzasadnione.

Fakt napisania przez M. O. scenariusza do filmu fabularnego pod tytułem "P. w. P." był bezsporny. Scenariusz ten niewątpliwie stanowi utwór, w rozumieniu art. 1 ust. 1 pr. aut. Powodowi, jako twórcy, przysługiwało prawo do korzystania z niego i rozporządzania nim na wszystkich polach eksploatacji oraz do wynagrodzenia za korzystanie z utworu (art. 17 pr. aut. w zw. z art. 8 ust. 1 pr. aut.). W dniu 25 maja 2006 r. scenariusz jako utwór nie istniał, toteż zgodnie z § 5 pkt 2 umowy, przejście na zamawiającego praw autorskich nie mogło nastąpić z chwilą jej podpisania. Stosownie do art. 64 pr. aut. przejście majątkowych praw autorskich do utworu mogło nastąpić dopiero z chwilą przekazania utworu i jego przyjęcia przez pozwanego. Jak stanowi art. 55 ust. 4 pr. aut., jeżeli zamawiający nie zawiadomi twórcy w terminie sześciu miesięcy od dostarczenia utworu o jego przyjęciu, nieprzyjęciu lub uzależnieniu przyjęcia od dokonania określonych zmian w wyznaczonym w tym celu odpowiednim terminie, uważa się, że utwór został przyjęty bez zastrzeżeń, chyba że strony ustaliły, iż nastąpi to w innym terminie. Powód i pozwana spółka w § 4 pkt 1 i 2 umowy określili, że zamawiający był uprawniony do powiadomienia autora o odrzuceniu scenariusza, ewentualnie mógł zażądać od niego wprowadzenia do scenariusza określonych poprawek, zmian, uzupełnień bądź eliminacji w terminie jednego miesiąca od dostarczenia scenariusza. Pierwsza wersja scenariusza została złożona w dniu 24 października 2006 r., a więc jego odrzucenie mogło nastąpić najpóźniej w dniu 24 listopada 2006 r. Bezskuteczny wpływ tego terminu skutkował, zgodnie z § 4 pkt 2 umowy, przyjęciem scenariusza przez stronę pozwaną, a w konsekwencji przeniesieniem praw określonych w umowie na producenta. (...) Sp. z o.o. w W. nie udowodniła, że H. R. w jej imieniu w styczniu 2007 r. w formie ustnej odrzucił scenariusz. Zgodnie bowiem z § 11 pkt 4 umowy wszelkie zmiany warunków umowy, a więc także dotyczące terminu odrzucenia scenariusza, wymagały zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności. Analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wykazała, aby zmiana umowy rzeczywiście nastąpiła. Bezsporna okoliczność związana z nagłą chorobą, hospitalizacją i rekonwalescencją H. R., pełniącemu funkcję prezesa zarządu (...) Sp. z o.o. w W., nie mogła wpływać negatywnie na sytuację prawną powoda. Stroną umowy zawartej z M. O. była osoba prawna a nie jej prezes. Dwuosobowy zarząd pozwanej spółki powinien zapewnić ciągłość jej działania. Bez znaczenia jest przy tym faktyczny podział zadań wewnątrz zarządu. Jako bowiem wynika z treści art. 204 k.s.h., prawo, a zarazem obowiązek członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością do prowadzenia spraw spółki i reprezentowania jej na zewnątrz dotyczy wszystkich czynności spółki i nie można go ograniczyć ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich. M. O. spełnił swoje świadczenie w postaci napisania i dostarczenia producentowi scenariusza wraz z dialogami do filmu fabularnego pt. "P. w. P." w terminie przewidzianym w umowie z dnia 25 maja 2006 r. Scenariusz ten został przez pozwaną spółkę w całości przyjęty, zaś związane z nim autorskie prawa majątkowe przeszły na producenta. Zgodnie z § 8 pkt 1 umowy, wynagrodzenie w kwocie 50.000 zł przysługiwało powodowi za „napisanie i dostarczenie zamawiającemu scenariusza filmu fabularnego „P. w. P.””. Miało ono zostać zapłacone w czterech ratach: 2.500 złotych po podpisaniu umowy, 7.500 zł i 35.000 zł po

złożeniu odpowiednio drugiej i trzeciej wersji scenariusza oraz 10.000 zł po przyjęciu scenariusza przez producenta (w tym napisanie trzech kolejnych wersji zgodnie z uwagami producenta). Treść § 8 pkt 3 umowy nie jest skorelowana z treścią jej § 4 pkt 1 i 2, które wskazują, że strony umowy zakładały wystąpienie sytuacji, w której zamawiający przyjmie złożoną przez autora pierwszą wersję scenariusza bez zastrzeżeń - w ten sposób, iż w terminie 30 dni od daty jego dostarczenia nie złoży autorowi oświadczenia o odrzuceniu scenariusza ani też nie zażąda wprowadzenia zmian, a w konsekwencji odpadnie potrzeba składania przez autora kolejnych wersji utworu. § 8 pkt 1 umowy nie pozostawia wątpliwości, że kwota 50.000 złotych stanowiła wynagrodzenie za efekt końcowy, niezależnie od tego, czy nastąpiłby on po korektach dokonanych przez powoda, czy - w braku uwag producenta - po złożeniu i przyjęciu pierwszej wersji scenariusza. Sąd Okręgowy uznał, iż § 8 pkt 3 umowy mógłby znaleźć zastosowanie jedynie wówczas, gdyby producent, po otrzymaniu pierwszej wersji scenariusza, nie przyjął go bez poprawek. Treść § 8 pkt 2 umowy wskazuje, że wynagrodzenie przysługuje za scenariusz i dialogi i/lub ich pochodne wersje, co oznacza, że kontrahenci przewidzieli, że autor może złożyć tylko jedną, zaakceptowaną przez producenta wersję scenariusza. Nie sposób zaakceptować tezy, że przy braku zastrzeżeń do pierwszej wersji scenariusza powód zobowiązany był składać kolejne, a akceptacja pierwszej wersji wyłącza prawo autora do otrzymania pełnego wynagrodzenia. Podpisując w dniu 30 maja 2006 r. aneks do umowy strony uzależniły wypłatę wynagrodzenia na rzecz powoda od uzyskania przez stronę pozwaną dotacji na development tego projektu z Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej. Doszło w ten sposób do modyfikacji treści łączącego strony stosunku prawnego w zakresie obowiązku wypłaty przez spółkę (...) wynagrodzenia M. O., uzależniając jego wypełnienie od ziszczenia się warunku w postaci uzyskania przez stronę pozwaną przedmiotowej dotacji. Zgodnie z regulacjami ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii oraz przepisami wykonawczymi, zawartymi w rozporządzeniu Ministra Kultury z dnia 27 października 2005 r. w sprawie udzielania przez PISF dofinansowania przedsięwzięć z zakresu kinematografii, podstawą udzielenia dofinansowania jest umowa cywilnoprawna, której stronami są: Instytut oraz podmiot otrzymujący dofinansowanie. Jej zawarcie musi zostać poprzedzone złożeniem wniosku o udzielenie dofinansowania, który po zaopiniowaniu przez ekspertów, stanowi podstawę do podjęcia decyzji przez Dyrektora PISF. Wniosek złożony przez pozwaną spółkę, dotyczący realizacji filmu fabularnego w oparciu o scenariusz przygotowany przez powoda, zyskał pozytywną opinię ekspertów, w efekcie czego Dyrektor Instytutu podjął decyzję o przyznaniu dotacji. Jednak do uzyskania dotacji nie doszło, gdyż nie nastąpiło zawarcie umowy. Brak umowy oznacza, że nie ziszczył się warunek wprowadzony do łączącej strony umowy aneksem z dnia 30 maja 2006 r. (producent nie uzyskał dotacji). Sytuacja ta nastąpiła z przyczyn leżących po stronie pozwanej spółki, która po uzyskaniu przez projekt pozytywnej opinii ekspertów i po wydaniu decyzji o przyznaniu dotacji, nie przystąpiła do rozmów na temat warunków umowy. Obowiązek zawarcia umowy o dotację, wprawdzie nie wynika wprost z treści czynności prawnej, ale z art. 56 k.c., zgodnie z którym czynność prawna wywołuje nie tylko skutki wprost w niej wyrażone, lecz również te, które wynikają z ustawy, z zasad współzycia społecznego i z ustalonych zwyczajów. Jedną z zasad współzycia społecznego jest zasada lojalności wobec kontrahenta. Powód wykonał w całości swoje zobowiązanie wynikające z umowy i nie miał wpływu na ziszczenie się warunku zastrzeżonego w aneksie. Tymczasem strona pozwana, będąc wyłącznym dysponentem narzędzi umożliwiających doprowadzenie do podpisania umowy z PISF nie uczyniła tego, chociaż wymagała tego lojalność wobec drugiej strony umowy. Zaniechanie zawarcia umowy o dotację stanowiło naruszenie reguł staranności w rozumieniu art. 355§ 2 k.c. w wykonaniu zobowiązania przez pozwaną spółkę. Spółka producencka z uwagi na chorobę swojego prezesa, która skutkowałą faktycznym czasowym wstrzymaniem działalności, podjęła akcję zmierzającą do umożliwienia realizacji filmu na podstawie scenariusza powoda innemu podmiotowi. Jednak zawarcie umowy cesji z (...) Sp. z o.o. z udziałem PISF, dotyczyło jedynie praw i obowiązków wynikających z decyzji Dyrektora PISF w sprawie przyznania dotacji. Poza jej zakresem pozostały zobowiązania z umowy zawartej z M. O., dla których przeniesienia, zgodnie z art. 519 § 2 pkt 2 k.c. i art. 522 k.c., konieczna byłaby pisemna zgoda autora scenariusza. W tym stanie rzeczy nowy producent, niezależnie od jego intencji i relacji z powodem, nie mógł skutecznie podjąć dalszych działań zmierzających do uzyskania dotacji, bowiem nie zostały na niego przeniesione autorskie prawa majątkowe do scenariusza i nie był uprawniony do realizacji filmu.

Sąd Okręgowy uznał, iż umowa zawarta pomiędzy stronami w dniu 25 maja 2006 r. jest ważna. Na jej podstawie autorskie prawa do scenariusza „P. w. P.” zostały przeniesione przez M. O. na (...) Sp. z o.o. w W.. Wobec braku negatywnej decyzji PISF (o której mowa w aneksie) oraz braku oświadczeń w przedmiocie odstąpienia od umowy,

w dalszym ciągu wiąże ona strony, co oznacza, że pozwana spółka zobowiązana jest do zapłaty na rzecz powoda wynagrodzenia w wysokości 50.000 zł. Dlatego Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo w zakresie należności głównej oraz częściowo w części obejmującej roszczenie o zasądzenie odsetek ustawowych. Aneks do umowy, zawarty w dniu 30 maja 2006 r., zmienił zasady dotyczące terminu płatności wynagrodzenia należnego powodowi. Wobec powiązania tego terminu z uzyskaniem dotacji z PISF, do czego nigdy nie doszło, jak również z uwagi na brak ostatecznego terminu zapłaty należności, sąd uznał, iż świadczenie wobec powoda zmieniło charakter na bezterminowy. Oznacza to, zgodnie z art. 455 k.c., że świadczenie winno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do zapłaty, co nastąpiło w dniu 10 stycznia 2008 r. Wobec faktu, iż wierzyciel wyznaczył dłużnikowi dwudniowy termin na spełnienie świadczenia, odsetki ustawowe z tytułu opóźnienia od zasądzonej kwoty należności głównej przysługują od dnia 13 stycznia 2008 r.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany, zaskarżając go w zakresie rozstrzygnięć zawartych w pkt. 1 i 3 na podstawie następujących zarzutów:

1.naruszenia art.233 § 1 k.p.c. i 316§ 1 k.p.c. na skutek błędnego uznania, że:

a) na podstawie postanowień § 1 aneksu z dnia 30 maja 2006 r. do umowy z dnia 25 maja 2006 r. w zw. z art. 56 k.c. pozwany producent miał obowiązek podjęcia działań zmierzających do uzyskania dotacji z PISF,

b) podstawowym celem, dla którego pozwany i powód zawarli umowę z dnia 25 maja 2006 r. było zrealizowanie filmu fabularnego przez producenta w oparciu o scenariusz napisany przez powoda,

c) powód dostarczył pozwanemu drugą wersję scenariusza zgodnie z treścią umowy z dnia 25 maja 2006 r. pomimo, że prawidłowa analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego na takie ustalenie nie pozwala;

d) obowiązek powoda wynikający z umowy z dnia 25 maja 2006 r. sprowadzał się do wykonania tylko jednej wersji scenariusza, gdy tymczasem z treści tej umowy i jej prawidłowej analizy oraz oceny, w tym jej § 8 - wynikał obowiązek stworzenia i napisania drugiej oraz trzech kolejnych wersji scenariusza,

e) wypłacenie wynagrodzenia określonego w § 8 ust. 3 umowy z dnia 25 maja 2006 r. w łącznej kwocie 40.000 złotych - określonego jako raty III i IV nie było uzależnione od spełnienia warunku w postaci wykonania i dostarczenia drugiej i trzech kolejnych wersji scenariusza oraz jego ostatecznego przyjęcia po dostarczeniu wszystkich wersji ;

2. naruszenia art.233 § 1 k.p.c. i 316§ 1 k.p.c. na skutek pominięcia okoliczności, że powód oświadczył PISF, iż umowa z dnia 25 maja 2006 r. uległa rozwiązaniu, a także zawarł z innym podmiotem umowę o przeniesieniu autorskich praw majątkowych do scenariusza ,

3.naruszenia prawa procesowego w postaci art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak zamieszczenia w uzasadnieniu podstawy prawnej zaskarżonego wyroku i jej wyjaśnienia ,

4.naruszenia prawa materialnego w postaci art. 56 k.c., co skutkowało błędnym przyjęciem, że na podstawie postanowień § 1 aneksu z dnia 30 maja 2006 r. do umowy z dnia 25 maja 2006 r. po stronie pozwanej istniał obowiązek podjęcia działań zmierzających do uzyskania dotacji z PISF;

5.naruszenia prawa materialnego w postaci art. 65 § 2 k.c. poprzez błędną jego wykładnię, co skutkowało nietrafną interpretacją celu i zamiaru stron oraz treści umowy z dnia 25 maja 2006 r. wraz z aneksem z dnia 30 maja 2006 r., w szczególności poprzez przyjęcie, że umowa obowiązywała i nie uległa rozwiązaniu w sytuacji braku zawarcia przez pozwanego umowy z PISF w sprawie przyznania dotacji ;

6.naruszenia prawa materialnego w postaci art. 355 k.c., poprzez przyjęcie, że pozwany nie dochował wobec powoda należytej staranności, w celu wykonania zobowiązania wynikającego rzekomo z postanowień § 1 aneksu z dnia 30 maja 2006 r. do umowy z dnia 25 maja 2006 r. ,

7.naruszenia prawa materialnego tj. art. 471 k.c. w związku z art. 472 k.c. poprzez przyjęcie, że niewykonanie bądź też nienależyte wykonanie przez pozwanego rzekomego zobowiązania do podjęcia działań zmierzających do uzyskania dotacji z PISF było następstwem okoliczności, za które pozwany ponosił odpowiedzialność.

W oparciu o powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania w sprawie według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Nietrafny jest zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Powyższy przepis wskazuje obligatoryjną treść uzasadnienia, które składa się z trzech części: 1) tzw. części historycznej (opisowej), w której sąd przedstawia zwięźle stanowiska stron, 2) przytoczenia ustalonego przez sąd stanu faktycznego, 3) z wyводу prawnego sądu („sąd zważył co następuje”), w którym sąd omawia podstawę prawną wyroku, tj. wskazuje zastosowane przepisy oraz wyjaśnia sposób ich wykładni. W judykaturze przeważa pogląd, w myśl którego strona może powołać się na zarzut wadliwego sporządzenia uzasadnienia i zarzut taki można ocenić jako zasadny, gdy z powodu braków w uzasadnieniu elementów wskazanych w art. 328§2 k.p.c. zaskarżony wyrok nie poddaje się kontroli instancyjnej. Podkreślić jednak należy, że dotyczy to wyłącznie braków o charakterze oczywistym albo dotyczących elementów koniecznych, uniemożliwiających całkowicie sądowi drugiej instancji dokonanie oceny toku wyvodu, który doprowadził sąd pierwszej instancji do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1999 r., III CKN 460/98, OSNC 2000/5/100, z dnia 26 lipca 2007 r., V CSK 115/07, M. Prawn. 2007/17/930, z dnia 16 października 2009 r., I UK 129/09, LEX 558286 oraz z dnia 30 września 2008 r., II UK 385/07, Lex 741082). Nawet nieprzytoczenie podstawy prawnej rozstrzygnięcia nie uzasadnia samo przez się podstawy zaskarżenia, jeżeli z uzasadnienia wyroku wynika, że sąd zastosował prawidłowo właściwe przepisy prawne (tak na tle dawnego k.p.c. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 1957 r., 3 CR 187/56, OSPiKA 1957, z. 2, poz. 36, z glosą M. Lisiewskiego). Wbrew zarzutom apelującego analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku pozwala na odtworzenie motywów, jakimi kierował się Sąd Okręgowy, wydając zaskarżony wyrok oraz jakie poczynił ustalenia faktyczne, stanowiące podstawę do zastosowania przepisów prawa materialnego, co czyni zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. bezzasadnym.

Skarżący, kwestionując prawidłowość wyroku, podniósł zarówno zarzuty naruszenia prawa materialnego, jak i prawa procesowego. Prawidłowość zastosowania lub wykładni prawa materialnego może być właściwie oceniona jedynie na kanwie niewadliwie ustalonej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Powyższe rodzi konieczność rozpoznania w pierwszym rzędzie zarzutów naruszenia prawa procesowego zmierzających do zakwestionowania stanu faktycznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r. II CKN 18/97 - OSNC 1997/8/112).

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy w zakresie okoliczności, które były istotne w rozumieniu art. 227 k.p.c. dla rozstrzygnięcia sprawy, są prawidłowe. Sąd Apelacyjny uznaje je za własne, w pełni dzieląc ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, która odpowiada kryteriom ustawowym zawartym w art.233§1 k.p.c. Przede wszystkim prawidłowo została ustalona treść, łączącej strony umowy (zawartej w dniu 25 maja 2006 r., a zamienionej aneksem z dnia 30 maja 2006 r.). Ustalenie treści oświadczenia woli stron należy do ustaleń faktycznych. Natomiast wykładnia oświadczenia woli to zagadnienie prawne. Odbywa się na podstawie art. 65 k.c. i podlega kontroli sądu odwoławczego, gdyż błędy w tym zakresie stanowią naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną ich wykładnię (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2006 r., II CSK 30/06, Lex 196599).

Bezzasadny okazał się zarzut naruszenia art.65§ 2 k.c. W przypadku umów celem procesu wykładni jest odtworzenie znaczenia jakie obie strony nadawały składanemu oświadczeniu woli w momencie jego wyrażania (subiektywny wzorzec wykładni). Przy tym sformułowanie art. 65 § 2 k.c. wprost zaleca, aby badanie nie ograniczało się do analizy dosłownego brzmienia umowy, lecz musi objąć wszystkie okoliczności umożliwiające ocenę, jaka była rzeczywista wola

umawiających się kontrahentów i powinien przebiegać według reguł wykładni kombinowanej. Gdyby się okazało, że nie da się stwierdzić, jak strony rozumiały sporne postanowienia umowy w chwili jej zawarcia, sąd powinien ustalić ich znaczenie według wzorca obiektywnego, opartego na założeniu, że zastosowanie reguł z art. 65 § 1 k.c. nakazuje otoczyć ochroną adresata oświadczenia woli, który przyjął je określając jego treść przy zastosowaniu starannych zabiegów interpretacyjnych. Sąd, kierując się wynikającymi z art. 65 k.c. dyrektywami wykładni umowy, powinien brać pod uwagę nie tylko postanowienie spornego fragmentu umowy, lecz również uwzględniać inne związane z nim postanowienia umowy, a także kontekst faktyczny w którym projekt umowy uzgodniono i z uwzględnieniem, którego ją zawierano. Zgodny zamiar stron wyraża się w uzgodnieniu istotnych okoliczności i określić go można jako intencję stron, co do skutków prawnych, jakie mają nastąpić w związku z zawarciem umowy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2011 r., I CSK 193/10, Lex 784895 i I CSK 173/10, Lex 173/10 , z dnia 21 grudnia 2010 r., III CSK 47/10, Lex 738108 oraz z dnia 2 grudnia 2010 r., II PK 134/10, Lex 738555). Prawidłowo sąd pierwszej instancji ustalił, że intencją stron w zakresie skutków prawnych, jakie miały nastąpić w związku z zawarciem umowy było stworzenie przez powoda utworu w postaci scenariusza oraz dialogów do filmu fabularnego pod tytułem "P. w. P." w określonej formie (w trzech egzemplarzach maszynopisu i na dyskiecie komputerowej z zapisem w systemie Windows/Word) i dostarczenie go producentowi w terminie do dnia 31 grudnia 2006 r. oraz przeniesienie przez twórcę na zamawiającego autorskich praw majątkowych do utworu w zakresie umożliwiającym wyprodukowanie utworu audiowizualnego z wykorzystaniem scenariusza i dialogów oraz swobodną i nieograniczoną ich eksploatacją na wszelkich, wymienionych w umowie i w art. 50 pr. aut. polach eksploatacji, za co autor miał otrzymać wynagrodzenie w kwocie 50.000 zł. Było to wynagrodzenie za wykonanie umowy, a więc opracowanie utworu w wersji przyjętej przez zamawiającego i przeniesienie autorskich praw majątkowych na rzecz producenta, niezależnie od tego, czy nastąpiłoby to po zmianie utworu na skutek uwag producenta, czy też po przyjęciu pierwszej wersji scenariusza, w przypadku zaniechania zgłoszenia uwag. Treść § 8 pkt 2 umowy wskazuje, że wynagrodzenie przysługuje za scenariusz i dialogi i/lub ich pochodne wersje, natomiast § 8 pkt 3 umowy (zapłata wynagrodzenia w kolejnych czterech ratach) mogłoby znaleźć zastosowanie jedynie wówczas, gdyby producent, po otrzymaniu pierwszej wersji scenariusza, nie przyjął utworu w takiej postaci. Zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby zamiarem stron umowy było opracowanie przez autora wielu wersji scenariusza, pomimo braku uwag do przekazanego producentowi utworu, jak również, że przyjęcie utworu w wersji pierwszej wyłączałoby prawo twórcy do otrzymania pełnego wynagrodzenia. W uzgodnionym przez kontrahentów terminie miesięcznym od dnia dostarczenia utworu zamawiający nie przedstawił zastrzeżeń i/lub żądania wprowadzenia zmian, poprawek i/lub uzupełnień, co oznaczało, jak uzgodniono w umowie, że utwór przyjęto bez zastrzeżeń. Jedną z dyrektyw wykładni oświadczeń woli w świetle art. 65 k.c. jest założenie racjonalnego działania uczestników obrotu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2011 r., V CSK 280/11, Lex 1111046). W sytuacji przyjęcia przez zamawiającego utworu w wersji pierwszej powód nie tylko nie miał obowiązku opracowywania innych wersji scenariusza, ale co więcej należy przyjąć, iż takie działanie byłoby wręcz nieracjonalne (nie wiadomo przecież, co kolejne wersje miałyby zawierać). W tym kontekście podnoszona w apelacji okoliczność, czy faktycznie M. O. złożył drugą wersję utworu, nie była istotna dla rozstrzygnięcia sprawy.

W wyniku podpisania aneksu do umowy strony wprowadziły do treści czynności prawnej zastrzeżenie umowne w postaci warunku rozwiązującego, ponieważ uzgodniły, iż w przypadku nieotrzymania przez powoda dotacji z PISF umowa miała ulec „automatycznie” rozwiązaniu, a powód nie uzyskałby wynagrodzenia. Sąd drugiej instancji jako instancja nie tylko kontrolna, lecz także merytoryczna, jest nie tylko uprawniony, ale i zobowiązany, niezależnie od zarzutów apelacji, do rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału dowodowego i dokonania jego własnej oceny prawnej. W razie dostrzeżenia błędów powinien naprawić wszystkie stwierdzone naruszenia prawa materialnego popełnione przez sąd pierwszej instancji, bez względu na to, czy zostały wytknięte w apelacji (por. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2010 r., II PK 346/09, Lex 603423). Zgodnie z art. 89 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych albo wynikających z właściwości czynności prawnej, powstanie lub ustanie skutków czynności prawnej można uzależnić od zdarzenia przyszłego i niepewnego (warunek). Zastrzeżenie warunku wprowadza niestabilność do stosunku prawnego wynikającego z tak uwarunkowanej (warunkowej) czynności prawnej. Jednakże rozwiązanie to pozwala podmiotom prawa cywilnego uwzględnić w ich zamierzeniach zdarzenia przyszłe i niepewne oraz dostosować skutki dokonywanej czynności prawnej do zdarzeń, okoliczności lub zjawisk, które mogą nastąpić po

jej dokonaniu. Zastrzeżony przez powoda i pozwanego warunek należy zakwalifikować , jako tzw. warunek mieszany. Zdarzenia należące do tej kategorii polegają na połączeniu świadomego działania strony (złożenie przez producenta wniosku o dofinansowanie) z faktem od niej niezależnym np. z działaniem osoby trzeciej (wydanie pozytywnej decyzji przez Dyrektora PISF po zapoznaniu się z opiniami ekspertów i zawarcie umowy z wnioskodawcą)(por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2011 r., I CSK 605/10, Lex 109 6030). Art. 93 § 1 k.c. stanowi, iż jeżeli strona, której zależy na nieziszczeniu się warunku, przeszkodzi w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego ziszczeniu się warunku, następują skutki takie, jak by warunek się ziścił. W judykaturze Sądu Najwyższego przyjęto, że zasady współzycia społecznego to zasady słuszności, dobrej wiary w sensie obiektywnym, zasady uczciwości obowiązującej w stosunkach cywilnoprawnych i zasady lojalności wobec partnera (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2000 r., I CKN 308/00, Lex 52468 i z dnia 4 października 2001 r., I CKN 458/00, Lex 52717 z dnia 3 lutego 1998 r., I CKN 459/97, Lex 78424). Zgodnie z art. 355 § 2 k.c. profesjonalizm dłużnika powinien przejawiać się w dwóch podstawowych cechach jego zachowania: postępowaniu zgodnym z regułami fachowej wiedzy oraz sumienności (por. wyrok Sądu Najwyższego z 21 września 2005 r., IV CK 100/05, LEX 187120). Dłużnik sumienny, to dłużnik lojalny wobec kontrahenta. Konieczność respektowania zasad współzycia społecznego w obrocie cywilnoprawnym wynika z art. 56 k.c. Zasady współzycia społecznego wpływają na czynności prawne do pewnego stopnia podobnie jak normy prawa stanowionego. Z jednej strony mogą one stanowić podstawę do uznania czynności prawnej sprzecznej z tymi zasadami za nieważną w całości lub części (art. 58 § 2 i 3 k.c.), z drugiej zaś umożliwiają ewentualne uzupełnienie treści czynności prawnej o elementy nieprzewidziane zarówno w oświadczeniach woli stron, jak i w przepisach obowiązującego prawa.

Nie stanowi uzasadnienia rezygnacji przez pozwanego z ubiegania się o dofinansowanie (a w rezultacie rezygnacji z wykonania umowy stron) fakt choroby prezesa zarządu (...) Sp. z o.o. w W.. Zarząd miał charakter wieloosobowy; ponadto istniały możliwości prawne , aby zapewnić należytą reprezentację spółki np. poprzez ustanowienie prokurenta albo pełnomocnika. Rację miał więc Sąd Okręgowy, iż zaniechanie przez pozwaną spółkę kontynuowania starań o uzyskanie dofinansowania z PISF naruszyło zasadę lojalności wobec powoda jako kontrahenta umowy , tym samym należało uznać, iż apelujący w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego doprowadził do nieziszczenia się warunku . W tej sytuacji powstały skutki takie, jak by warunek się ziścił. Oznacza to, iż umowa nadal łączy strony. Stanowiska tego nie podważa fakt podejmowania przez powoda nieskutecznych czynności prawnych , dotyczących przeniesienia praw majątkowych do scenariusza na rzecz innych podmiotów, a nawet wyrażane w pewnym okresie w stosunku do osób trzecich przekonanie , iż umowa została rozwiązana.

Zarówno w doktrynie, jak i judykaturze dominuje pogląd, iż przepisy prawa autorskiego nie wyłączają możliwości przeniesienia autorskich praw majątkowych do utworów mających powstać w przyszłości, w drodze stosowania art. 155 § 2 k.c. w związku z art. 555 k.c. Dopuszczalna jest umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych do utworów mających powstać w przyszłości, jeżeli tylko nie obejmuje ona całego przyszłego dorobku twórczego autora (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 4 kwietnia 2001 r., I ACa 72/01, OSA 2002/2/6 oraz Tomasz Targosz i Karolina Włodarska –Dziurzyńska – Utwory przenoszące autorskie prawa majątkowe s. 55- 58, Warszawa 2010 r.). Przejście praw do utworu nie jest jednak możliwe przed jego powstaniem i przeniesieniem jego posiadania (art. 64 pr. aut. w zw. z art. 155 § 2 k.c. i art. 555 k.c.). Także w przypadku , gdy w umowie strony ustaliły, że majątkowe prawa autorskie do oznaczonego utworu , którym ma dopiero powstać w przyszłości , przechodzą na rzecz zamawiającego z chwilą zawarcia umowy, to do osiągnięcia skutku rozporządzającego (przejścia praw) niezbędne jest powstanie utworu , a następnie przeniesienie jego posiadania. Twórca jest obowiązany dostarczyć utwór w stanie odpowiednim do wydania i w terminie określonym w umowie . Dzieło jest dostarczone w całości , gdy złożony tekst odpowiada warunkom umowy i jest wykonany należycie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 1983 r., IV CR 380/82, OSNC 1983/9/142. Utwór w postaci scenariusza oraz dialogów do filmu fabularnego pod tytułem "P. w. P." powstał w określonej umową formie, a jego posiadanie w terminie zostało przeniesione na rzecz pozwanego. Oznacza to, iż powód wykonał swoje świadczenie na rzecz pozwanego i dlatego może domagać się spełnienia przez producenta świadczenia wzajemnego, tj. zapłaty wynagrodzenia.

Zarówno w judykaturze , jak również w doktrynie dominuje stanowisko, które sąd odwoławczy w pełni podziela, iż co do zasady w sytuacji niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania wierzycielowi służy w pierwszej kolejności roszczenie o wykonanie zobowiązania w naturze, zgodnie z zasadą realnego wykonania zobowiązania . Tak długo więc, jak strony łączy więź zobowiązaniowa, a świadczenie jest możliwe do spełnienia – wierzycielowi przysługuje przede wszystkim roszczenie o spełnienie świadczenia przez dłużnika zgodnie z treścią zobowiązania, przy czym może on także celem wymuszenia wykonania zobowiązania skorzystać z drogi sądowej, jak również może dochodzić swoich roszczeń w postępowaniu egzekucyjnym. Zakres przewidzianego w art. 471 k.c. roszczenia odszkodowawczego nie obejmuje umówionego świadczenia, jeżeli może być skutecznie dochodzone, a przypadek taki zachodzi z pewnością, gdy przedmiotem świadczenia jest określona w umowie, ustawie, zasadach współżycia społecznego i ustalonych zwyczajach suma pieniężna. Dopiero gdy uzyskanie świadczenia na drodze przymusu będzie niemożliwe, a jednocześnie nie znajdą jakiegokolwiek przyczyny, określone prawem, skutkujące wygaśnięciem zobowiązania – wówczas naruszenie zobowiązania uprawniało będzie wierzyciela do żądania naprawienia szkody (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2008 r., V CSK 515/07, Lex 395257, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 1985 r., III CZP 64/85, OSNC 1986/11/171, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 listopada 2008 r., I ACa 595/08, Lex 491179., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2009 r., II CSK 435/08, Lex nr 527121 oraz Agnieszka Rzetecka-Gil– Komentarz do Kodeksu cywilnego LEX/el. 2010). Sąd Okręgowy nie naruszył więc , jak zarzuca w apelacji strona pozwana, art. 471 k.c., gdyż powyższy przepis w ogóle nie miał zastosowania. Powód dochodzi bowiem pozwem wykonania przez pozwanego umowy poprzez spełnienie świadczenia wzajemnego, tj. zapłatę wynagrodzenia.

Uznając apelację za bezzasadną Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosownie do jego wyniku w oparciu o art. 98§ 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art.108§ 1 k.p.c. , art.391§ 1 k.p.c. oraz § 13 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1348 z późn.zm.), zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowania apelacyjne.